

**BÀI 14   Thực hành : ĐỌC BẢN ĐỒ SỰ PHÂN HOÁ CÁC ĐỚI VÀ
CÁC KIỂU KHÍ HẬU TRÊN TRÁI ĐẤT.
PHÂN TÍCH BIỂU ĐỒ MỘT SỐ KIỂU KHÍ HẬU**

I. MỤC TIÊU BÀI HỌC

Sau bài học, HS cần :

1. Về kiến thức

- Hiểu rõ sự phân hoá các đới khí hậu trên Trái Đất.
- Nhận xét sự phân hoá các kiểu khí hậu ở đới khí hậu nhiệt đới chủ yếu theo vĩ độ, ở đới khí hậu ôn đới chủ yếu theo kinh độ.
- Hiểu rõ một số kiểu khí hậu tiêu biểu của 3 đới.

2. Về kĩ năng

– Đọc bản đồ : xác định ranh giới của các đới, sự phân hoá các kiểu khí hậu ở nhiệt đới và ôn đới.

– Phân tích biểu đồ nhiệt độ và lượng mưa để thấy được đặc điểm chủ yếu của từng kiểu khí hậu.

II. THIẾT BỊ DẠY HỌC

– Bản đồ treo tường : các đới khí hậu trên Trái Đất (bản đồ Khí hậu thế giới)

– Biểu đồ nhiệt độ và lượng mưa của các kiểu khí hậu nhiệt đới gió mùa, cận nhiệt địa trung hải, ôn đới hải dương, ôn đới lục địa.

III. MỘT SỐ ĐIỂM CẦN LƯU Ý

1. Về nội dung

– Đọc bản đồ, thấy được các đới khí hậu, các kiểu khí hậu chính ở một số đới.

– Trọng tâm là phân phân tích các biểu đồ.

2. Về phương pháp

– Mục II.1 và II.2.a, nên để cá nhân HS trả lời.

– Mục II.2.b, nên để các nhóm thực hiện.

IV. TIẾN TRÌNH TỔ CHỨC DẠY HỌC

Ở mục II.2.b, GV nên hướng dẫn HS so sánh để rút ra những đặc điểm giống nhau và khác nhau của từng cặp biểu đồ như :

a) Kiểu khí hậu ôn đới hải dương so với kiểu ôn đới lục địa

– Giống nhau : nhiệt độ trung bình năm ôn hoà (tháng cao nhất có nhiệt độ trung bình không tới 20°C), lượng mưa trung bình năm ở mức độ trung bình.

– Khác nhau :

+ Ôn đới đại dương nhiệt độ tháng thấp nhất vẫn trên 0°C , biên độ nhiệt năm nhỏ. Ôn đới lục địa nhiệt độ trung bình tháng thấp nhất xuống dưới 0°C , biên độ nhiệt độ năm lớn ; ôn đới đại dương mưa nhiều hơn, hầu như quanh năm, mưa nhiều vào mùa thu và đông ; ôn đới lục địa mưa ít hơn, mưa nhiều vào mùa hạ.

3. Về thái độ, hành vi

Có ý thức bảo vệ rừng, bảo vệ các hồ chứa nước.

II. THIẾT BỊ DẠY HỌC

- Bản đồ Khí hậu thế giới.
- Bản đồ Tự nhiên thế giới.

III. MỘT SỐ ĐIỂM CẦN LƯU Ý

1. Về nội dung

- Trọng tâm của bài là phần II : Một số nhân tố ảnh hưởng tới chế độ nước sông.

2. Về phương pháp

– Tận dụng những kiến thức đã có, tổ chức các nhóm thảo luận dưới sự góp ý của GV.

– Khi dạy các sông lớn trên thế giới, GV nên nêu vấn đề như : Vì sao hạ lưu sông Nin chảy ở miền bán hoang mạc nhưng vẫn còn nhiều nước ? Vì sao sông A-ma-dôn có lưu lượng nước lớn quanh năm ? Vì sao sông I-ê-nit-xê-i, về mùa xuân thường hay có lụt lớn... ? Từ đó, dẫn dắt các em hiểu được nguồn cung cấp nước cũng như khí hậu của những vùng, miền mà sông chảy qua.

3. Gợi ý trả lời một số câu hỏi

Mục I – Thủy quyển

– Câu hỏi :

Dựa vào hình 15, hãy trình bày vòng tuần hoàn nhỏ và vòng tuần hoàn lớn của nước trên Trái Đất.

Trả lời :

- + Vòng tuần hoàn nhỏ : nước biển bốc hơi tạo thành mây, mây gặp lạnh tạo thành mưa rơi xuống biển ;
- + Vòng tuần hoàn lớn : nước biển bốc hơi tạo thành mây, mây được gió đưa vào sâu lục địa ; ở vùng vĩ độ thấp, núi thấp mây gặp lạnh thành mưa ; ở vùng vĩ độ cao và núi cao, mây gặp lạnh tạo thành tuyết ; mưa nhiều